

บทที่ 4

บทสรุป ปัญหาและข้อเสนอแนะ

กระต่ายจัดว่าเป็นสัตว์เลี้ยงอีกประเภทหนึ่งในหลายประเภทที่มีแนวโน้มในการพัฒนาการผลิตเพื่อการค้าในระดับอุตสาหกรรม เนื่องจากเหตุผลทางด้านคุณสมบัติและข้อได้เปรียบหลายประการ คือ

1. เป็นสัตว์ที่เนื้อที่มีคุณค่าสูง
2. เป็นสัตว์ที่ขนและหนังที่มีคุณค่า
3. เป็นสัตว์ที่มีคุณค่าต่องานวิทยาศาสตร์การแพทย์
4. ผลกระต่ายเป็นปฎิที่มีคุณค่าทางอาหารต่อพืชสูง
5. สามารถเลี้ยงได้ในระบบครัวเรือนและระบบอุตสาหกรรม
6. เป็นสัตว์ที่เนื้อที่มีประสิทธิภาพในการผลิตสูง
7. มีความสามารถในการขยายพันธุ์สูง
8. ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงน้อย ใช้อาหารน้อย และใช้ระยะเวลาในการผลิตสั้น
9. สามารถเลี้ยงด้วยอาหารพวกธัญพืชและอาหารชั้น

ดังนั้นการศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตกระต่ายเนื้อเพื่อการค้าถือว่าเป็นแนวทางเบื้องต้นในการใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตัดสินใจดำเนินธุรกิจประเภทนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจในอนาคตอย่างมีระบบ

การศึกษาด้านต้นทุนการผลิตกระต่ายเนื้อเพื่อการค้า แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ต้นทุนการผลิตลูกกระต่าย ต้นทุนการผลิตกระต่ายขุน และต้นทุนการผลิตกระต่ายชำแหละ จะพบว่าต้นทุนการผลิตต่อตัวกรรมฟาร์มสมมติในแต่ละขั้นตอน เป็นดังนี้

1. ต้นทุนการผลิตลูกกระต่าย ประกอบด้วย ค่าอาหาร 7.23 บาท ค่าเสื่อมราคา 2.81 บาท ค่าพันธุ์กระต่ายตัดจ่าย 2.75 บาท ค่าแรงงาน 2.59 บาท ค่าใช้จ่ายฟาร์ม 1.27 บาท รวม 16.65 บาท
2. ต้นทุนการผลิตกระต่ายขุน ประกอบด้วย ค่าอาหาร 19.20 บาท ค่าเสื่อมราคา 5.73 บาท ค่าแรงงาน 4.61 บาท ค่าใช้จ่ายฟาร์ม 2.00 บาท รวมกับต้นทุนลูกกระต่ายที่รับโอนมา 16.65 บาท เท่ากับ 48.19 บาท
3. ต้นทุนการผลิตกระต่ายชำแหละ ประกอบด้วย ต้นทุนกระต่ายขุนที่รับโอนมา 48.19 บาท รวมกับค่าใช้จ่ายในการชำแหละตัวละ 2 บาท เท่ากับ 50.19 บาท

สรุปได้ว่าต้นทุนการผลิตกระต่ายเนื้อต่อตัวของฟาร์มสมมติในแต่ละขั้นตอนการผลิต เท่ากับ 16.65 บาท 48.19 บาท และ 50.19 บาท ตามลำดับ โดยมีค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดในทุกขั้นตอนการผลิต คือ ค่าอาหาร รองลงมาได้แก่ ค่าเสื่อมราคา ค่าแรงงาน ค่าพันธุ์กระต่ายตัดจ่าย และค่าใช้จ่ายฟาร์ม

ในด้านผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตกระต่ายเนื้อเพื่อการค้า ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น การวิเคราะห์ความสามารถในการหากำไร การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และการวิเคราะห์การลงทุน โดยแยกการพิจารณาออกเป็น 3 ขั้นตอนตามขั้นตอนการผลิต คือ ผลตอบแทนจากการผลิตลูกกระต่าย ผลตอบแทนจากการผลิตกระต่ายขุน และผลตอบแทนจากการผลิตกระต่ายชำแหละ

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนของฟาร์มสมมติ ปรากฏว่า ผลตอบแทนจากการผลิตกระต่ายชำแหละจะให้ผลตอบแทนสูงสุด และเหมาะที่จะลงทุนมากที่สุด ทั้งนี้ เพราะมีกำไรขั้นต้นต่อค่าขายหรืออัตรากำไรขั้นต้นมากที่สุด เท่ากับร้อยละ 42.22 ของค่าขาย ในขณะที่การผลิตลูกกระต่ายและกระต่ายขุน เท่ากับร้อยละ 37.15 และ 37.92 ของค่าขาย ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนของเงินลงทุนในขั้นการผลิตกระต่ายชำแหละ เท่ากับ ร้อยละ 47.14 ส่วนการผลิตลูกกระต่ายและกระต่ายขุน เท่ากับร้อยละ 11.41 และ 38.56 ตามลำดับ อัตราระดับปลอดภัยของทั้ง 3 ขั้นตอน คือ ร้อยละ 26.46 48.16 และ 54.36 งวดระยะเวลาคืนทุนของการผลิตกระต่ายชำแหละ เร็วกว่าคือ 1 ปี 7 เดือน 24 วัน ในขณะที่การผลิตกระต่ายขุนจะคืนทุนในเวลา 1 ปี 11 เดือน 4 วัน ค่าดัชนีกำไรของ

การผลิตกระดาษชำระอยู่ในอัตราสูง คือ 1.73 เท่า ส่วนการผลิตกระดาษชุน มีค่าดัชนีเท่ากับ 1.48 เท่า และอัตราผลตอบแทนภายในของการผลิตกระดาษชำระได้มากกว่าคือร้อยละ 47.90 การผลิตในชั้นการชำระและให้ผลตอบแทนสูงสุด ทั้งนี้เพราะในชั้นของการชำระผลผลิตที่ได้ คือ เนื้อกระดาษรวมทั้งกระดาษซึ่งถือเป็นผลพลอยได้ที่สามารถจำหน่ายทำให้รายได้รวมสูงขึ้น

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การผลิตกระดาษเนื้อในประเทศไทย แม้ว่าจะเริ่มเป็นธุรกิจการค้ามากขึ้น มีการตื่นตัวในเรื่องการรวมตัวกันในการผลิตเพื่อการส่งออก และการวางรูปแบบการผลิตและการจำหน่ายร่วมกัน เพื่อให้ธุรกิจการผลิตกระดาษเนื้อเป็นที่น่าสนใจ และประสบความสำเร็จก็ตาม แต่การผลิตและการค้ากระดาษเนื้อยังมีปัญหาหลายอย่างที่ควรได้รับการพิจารณาแก้ไข เช่น ปัญหาเรื่องทัศนคติการบริโภคเนื้อกระดาษ การหาตลาดเพื่อการส่งออก และวิธีการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เป็นต้น รวมทั้งผู้ผลิตหรือผู้เลี้ยงกระดาษ จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการผลิตกระดาษเนื้อแบบการค้าอีกด้วย

ปัญหาที่ผู้ผลิตกระดาษเนื้อมักจะประสบและเป็นอุปสรรคต่อการผลิต มีดังนี้

ปัญหาด้านการผลิต

1. ขาดแคลนพันธุ์กระดาษเนื้อที่ดี

การที่ผู้เลี้ยงไม่สามารถผลิตกระดาษให้มีประสิทธิภาพที่ดีได้เพราะขาดพันธุ์กระดาษที่ดี ซึ่งจะสามารถเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นและเพื่อลดต้นทุนการผลิตต่อตัวลงได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำเข้ากระต่ายพันธุ์แท้จากต่างประเทศ เพื่อปรับปรุงพันธุ์กระต่ายในประเทศให้ดีขึ้น
2. ผู้เลี้ยงกระต่ายควรรักษาวิธีการเลี้ยงและวิธีการผสมพันธุ์อย่างมีระบบ เพื่อให้พันธุ์กระต่ายที่เลี้ยงในฟาร์มได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอ
3. ผู้เลี้ยงควรขยายพันธุ์กระต่ายเองในฟาร์ม ซึ่งจะช่วยให้ได้ลูกกระต่าย
หมดต้นทุนต่ำลง

2. ผู้เลี้ยงขาดความรู้ความชำนาญด้านการผลิตกระต่าย
การผสมเลี้ยงกระต่ายทำฟาร์มเลี้ยงกระต่ายแล้ว ได้ผลผลิตต่ำ ขาดคุณภาพหรือประสบปัญหาด้านการผลิต ทั้งนี้เพราะผู้เลี้ยงขาดความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงและการจัดการต่าง ๆ ที่ถูกต้อง รวมทั้งขาดเทคโนโลยีในการเลี้ยง

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรให้คำแนะนำแก่ผู้เลี้ยง โดยเฉพาะเกษตรกร โดยนำเอาวิทยาการสมัยใหม่เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงไปเผยแพร่
2. กรมปศุสัตว์ควรจัดอบรมวิธีการเลี้ยงกระต่ายเนื้อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้เลี้ยงกระต่ายในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต
3. สนับสนุนให้มีการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการเลี้ยงกระต่ายอย่างจริงจังในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อบัณฑิตการผลิต และต้นทุนการผลิต ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับอาหารที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของกระต่ายในระยะต่าง ๆ เพราะอาหารนับเป็นปัจจัยที่สำคัญ โดยคิดเป็นร้อยละ 54.85* ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการอื่น ๆ การศึกษาเกี่ยวกับการขยายพันธุ์ เพื่อนำความรู้ดังกล่าวมาปรับปรุงวิธีการเลี้ยงหรือการผลิตให้มีประสิทธิภาพ และสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

---

* ข้อมูลจากตารางที่ 3.8

3. ปัญหาด้านประสิทธิภาพการเลือกใช้อาหารเลี้ยงกระด่าย

อาหารนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเลี้ยงกระด่าย เพราะกระด่ายจะเติบโต มีสุขภาพดี และมีผลผลิตสูง จำเป็นต้องได้รับอาหารอย่างเพียงพอ ทั้งคุณภาพและปริมาณ นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายที่สำคัญในการผลิตกระด่ายเนื้อ คือ ค่าอาหาร ซึ่งเท่ากับร้อยละ 54.85 ของต้นทุนการผลิต ดังนั้นการเลือกใช้อาหารอย่างเหมาะสมย่อมมีผลต่อกำไรหรือขาดทุนของกิจการได้

ข้อเสนอแนะ

1. หาแหล่งอาหารที่มีราคาถูก แต่มีสารอาหารเพียงพอกับความต้องการของกระด่าย เช่น สนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงโดยใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่มีคุณค่าทางอาหาร เพื่อใช้เลี้ยงกระด่ายควบคู่ไปกับอาหารชั้นหรืออาหารสำเร็จรูป อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถลดต้นทุนค่าอาหารลง เป็นต้น
2. กรณีเป็นฟาร์มหรือกิจการขนาดใหญ่ควรอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบอาหารถูกหรืออาจผสมอาหารใช้เอง เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารและสามารถปรับสูตรอาหารให้เหมาะสมกับความต้องการอาหารของกระด่ายในแต่ละช่วงการดำรงชีพของกระด่ายได้

ปัญหาด้านการตลาด

1. ตลาดการค้ากระด่ายค่อนข้างจำกัด

ส่วนใหญ่ผู้ผลิตกระด่ายเนื้อเพื่อการค้า โดยเฉพาะเกษตรกรหรือผู้เลี้ยงรายย่อย มักพบปัญหาว่าเมื่อผลิตแล้วไม่สามารถหาตลาดรองรับผลผลิตได้ นอกจากนั้นการค้ากระด่ายส่วนใหญ่ ยังขึ้นอยู่กับตลาดของสัตว์มีชีวิตอยู่มาก ได้แก่ การจำหน่ายเป็นลูกกระด่ายหรือกระด่ายมีชีวิตเพื่อใช้เป็นสัตว์ทดลอง ซึ่งเป็นตลาดที่แคบและไม่แน่นอน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดตั้งโรงฆ่าและกระด่ายที่ได้มาตรฐาน และห้องเย็นสำหรับเก็บรักษาเนื้อกระด่ายให้มีคุณภาพ

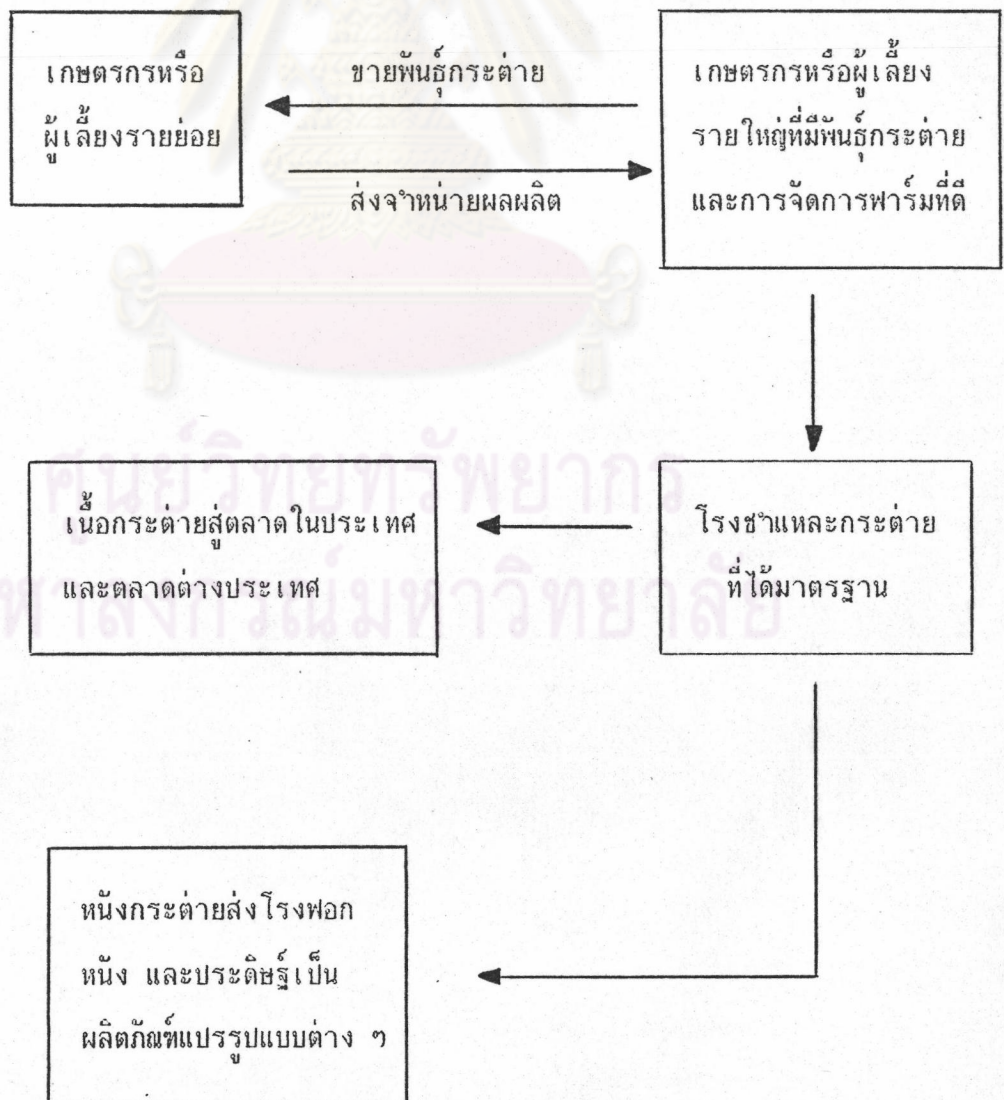

2. ควรมีโรงพอกหนังกระดาษที่มีคุณภาพ เพื่อสามารถรองรับผลิตผลพลอยได้
ที่ได้จากการฆ่าและกระดาษ คือ หนังกระดาษ และสามารถนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ
ต่อไป

3. ภาครัฐบาลควรให้การสนับสนุนตลาดเพื่อการส่งออกผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
ของกระดาษ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อกระดาษ หนังกระดาษ หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่น ๆ รวมทั้ง
การหาตลาดรองรับผลผลิตให้กับผู้เลี้ยงอย่างจริงจัง

4. ควรมีการร่วมมือกันในกลุ่มผู้เลี้ยงหรือผู้ผลิตในการจัดวางระบบการผลิต
แบบครบวงจร เพื่อพัฒนาตลาดการค้ากระดาษให้กว้างขวางมากขึ้น ดังนี้

ระบบการผลิตกระดาษเนื้อแบบครบวงจร

2. การบริโภคเนื้อกระต่ายในประเทศยังไม่กว้างขวาง

ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศ มีทัศนคติไม่นิยมบริโภคเนื้อกระต่าย เพราะเห็นว่ากระต่ายเป็นสัตว์น่ารัก น่าสงสาร ซึ่งนับเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาด้านการค้ากระต่ายเนื้อ

ข้อเสนอแนะ

ภาครัฐบาลควรให้ความช่วยเหลือ ด้านการประชาสัมพันธ์ถึงคุณค่าทางอาหารของเนื้อกระต่าย และประโยชน์อื่น ๆ ของกระต่าย เพื่อสนับสนุนการบริโภคในประเทศ

ปัญหาอื่น ๆ

นอกเหนือจากปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการผลิต และการหาช่องทางการจำหน่ายแล้ว ปัญหาด้านเงินทุน การให้ความช่วยเหลือ และการประสานงานจากภาครัฐบาล นับเป็นปัญหาที่สำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐบาลควรมีหน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อการประสานงานที่ดีระหว่างภาครัฐบาล เอกชนและเกษตรกรหรือผู้เลี้ยงกระต่าย รวมทั้งการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตและการค้ากระต่าย
2. ภาครัฐบาลหรือเอกชน ควรให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน โดยทั้งนี้ภาครัฐบาลอาจสร้างความมั่นใจในการลงทุนแก่ภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนให้มีการลงทุนผลิตเพิ่มขึ้น
3. ภาครัฐบาลควรรอานวยประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของกระต่าย
4. สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรหรือผู้เลี้ยง ในลักษณะขององค์กรหรือสหกรณ์อย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ